

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «ПІНЧУК ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF PINCHUK v. UKRAINE)**

(Заява № 72777/13)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

12 вересня 2024 року

Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Пінчук проти України»

Європейський суд з прав людини (П'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Ладо Чантурія (*Lado Chanturia*), Голова,
Стефані Моро-Вікстром (*Stéphanie Mourou-Vikström*),

Микола Гнатовський (*Mykola Gnatovsky*), судді,

та Мартіна Келлер (*Martina Keller*), заступник Секретаря секції,

з огляду на:

заяву (№ 72777/13), яку 07 листопада 2013 року подав до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) громадянин України, пан Юрій Олегович Пінчук (далі – заявник), 1974 року народження, який проживає у м. Житомир, і якого представляв пан А.О. Ткачук, юрист, який практикує у м. Житомир;

рішення повідомити Уряд України (далі – Уряд), який представляла його Уповноважений, на останніх етапах провадження пані М. Сокоренко, про скарги, зазначені у пункті 1, а також визнати решту скарг у заяві неприйнятними;

зауваження сторін;

після обговорення за зачиненими дверима 11 липня 2024 року постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРЕДМЕТ СПРАВИ

1. Справа стосується тверджень, що роботодавець заявника (УМВС України у Житомирській області) незаконно збирав конфіденційні медичні дані стосовно нього, а національні суди не навели відповідного та достатнього обґрунтування для залишення без задоволення його позову у зв'язку з цим. Заявник посилався на статті 6 і 8 Конвенції.

2. У період з 24 жовтня до 29 грудня 2012 року заявник, який на той момент був працівником міліції, періодично проходив стаціонарне та амбулаторне лікування в кардіологічних відділеннях Центральної міської лікарні м. Житомир і Житомирської обласної клінічної лікарні.

3. Чотири рази в жовтні та листопаді 2012 року начальник заявника звертався до головних лікарів зазначених лікарень із запитом про підтвердження факту проходження заявником лікування та повідомлення його точного діагнозу і детальних відомостей щодо стану його здоров'я.

4. У різні дати працівники лікарень надавали відповіді. Щонайменше один із цих листів містив детальний опис стану здоров'я заявника та його діагноз.

5. У січні 2013 року заявник звернувся з позовом до суду, стверджуючи, зокрема, що його начальник незаконно прохав лікарні

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ПІНЧУК ПРОТИ УКРАЇНИ»

надати йому медичну інформацію щодо заявника. Заявник зазначив, що він дотримувався необхідних адміністративних формальностей, своєчасно повідомляв своє керівництво про свою відсутність за станом здоров'я та надавав офіційні листки непрацездатності. Безпосередні запити до лікарень, зроблені його начальником з метою отримання детальних відомостей, зокрема щодо стану здоров'я заявника та його точного діагнозу, не були необхідними. Ці запити також порушували права заявника за статтею 39-1 Закону України № 2801-ХІІ від 1992 року «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (далі – «Основи законодавства про охорону здоров'я»). На момент подій ця стаття передбачала:

«Пацієнт має право на таємницю про стан свого здоров'я, факт звернення за медичною допомогою, [і/або його] діагноз, а також [на таємницю] про відомості, одержані при його медичному обстеженні.

Забороняється вимагати та надавати за місцем роботи [пацієнта] ... інформацію про діагноз [працівника] та методи лікування ...»

6. 21 травня 2013 року Житомирський окружний адміністративний суд відмовив у задоволенні позову. Відповідна частина постанови передбачала:

«Звернення відповідача, як роботодавця [заявника], до медичних закладів для з'ясування стану здоров'я [заявника] [і] причин відсутності [його] на службі не свідчить про незаконне отримання і використання інформації про його особу, оскільки така перевірка є результатом реалізації роботодавцем своїх повноважень по підтриманню службової дисципліни».

7. 25 липня 2013 року Житомирський апеляційний адміністративний суд залишив без задоволення апеляційну скаргу заявника, зазначивши:

«Як правильно зазначено судом першої інстанції, звернення відповідача, як роботодавця [заявника], до медичних закладів для з'ясування стану [його] здоров'я і причин відсутності позивача на службі не свідчить про незаконне отримання і використання інформації про його особу, оскільки така перевірка [була] результатом реалізації роботодавцем своїх повноважень по підтриманню службової дисципліни. Доказів на підтвердження того, що така [медична] інформація була використана відповідачами поза межами служби позивача не надано [заявником] та не встановлено судом.»

8. 06 серпня 2013 року Вищий адміністративний суд України відмовив у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою заявника.

ОЦІНКА СУДУ

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 8 КОНВЕНЦІЇ

9. Заявник скаржився, що його роботодавець збирав медичні відомості про нього у супереч національному законодавству та статті 8 Конвенції.

10. Беручи до уваги заперечення Уряду, оскаржене заявником, що останній не вичерпав національних засобів юридичного захисту, оскільки заявник не подав жодних позовів проти лікарень, Суд зауважує, що подана до нього скарга стосується стверджуваної незаконності збору такої інформації роботодавцем заявника, а не факту розголошення інформації лікарнями. Цю конкретну скаргу заявник висунув у національних судах трьох інстанцій – факт, який Уряд не оскаржував. Тому Суд відхиляє це заперечення. Він вважає, що скарга заявника не є явно необґрунтованою у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції, ні неприйнятною з будь-яких інших підстав. Отже, суд визнає її прийнятною.

11. Розглядаючи цю скаргу у контексті встановлених у його практиці загальних принципів (див., наприклад, рішення у справах «Раду проти Республіки Молдова» (*Radu v. the Republic of Moldova*), заява № 50073/07, пункти 27 – 32, від 15 квітня 2014 року; «Y.Y. проти Росії» (*Y.Y. v. Russia*), заява № 40378/06, пункти 52 – 60, від 23 лютого 2016 року; «Суріков проти України» (*Surikov v. Ukraine*), заява № 42788/06, пункти 70 – 74 та 91, від 26 січня 2017 року та «М.К. проти України» (*M.K. v. Ukraine*), заява № 24867/13, пункти 34 – 37, 50 і 51, 59 – 61, від 15 вересня 2022 року), Суд зазначає, що сторони не оскаржували факту існування втручання. Суд також вважає, що направлені начальником заявника – працівником міліції – запити персоналу лікарень з метою отримання детальної медичної інформації щодо заявника становили втручання у право заявника на повагу до його приватного життя у розумінні статті 8 Конвенції.

12. Суд бере до уваги аргумент Уряду, що оскаржуване втручання мало підґрунтя у національному законодавстві. Зокрема, Уряд посилався, по суті, на статтю 17 Закону України № 565-XII «Про міліцію» в редакції, чинній на момент подій, яка встановлювала критерії приймання на роботу працівників міліції, серед яких був стан здоров'я кандидатів. Крім того, Уряд зазначив, що Міністерство внутрішніх справ України ухвалило постанови щодо створення спеціальних медичних комісій для контролю придатності працівників міліції до служби.

13. Суд погоджується, що роботодавець заявника – орган державної влади – міг мати законний інтерес в отриманні інформації про стан здоров'я заявника в контексті оцінки його фізичної придатності до

служби. З метою дотримання статті 8 Конвенції, переслідуючи такий інтерес, цей орган державної влади насамперед був зобов'язаний дотримуватися конкретних правових норм, що супроводжувалися необхідними процесуальними гарантіями (див. згадане рішення у справі «Суріков проти України» (*Surikov v. Ukraine*), пункт 91). Уряд не заперечував, що заявник належним чином повідомляв свого роботодавця про свою відсутність за станом здоров'я та негайно й належним чином надавав офіційні листки непрацездатності. У цьому контексті Суд не може погодитися з аргументом Уряду, що загальні законодавчі положення про працевлаштування працівників міліції та функціонування комісій із контролю медичної придатності становили законну підставу для направлення начальником заявника прямих та конкретних запитів до лікарень, щоб отримати детальну інформацію про лікування і діагноз заявника. Крім того, Суд враховує посилення заявника на статтю 39-1 «Основ законодавства про охорону здоров'я», яка прямо забороняла роботодавцям робити такі запити (див. пункт 5). Ні із зауважень Уряду, ні з ухвалених національними судами рішень не вбачається, що право на подання запитів щодо отримання такої інформації впливало з будь-яких інших положень національного законодавства, які б мали чітку перевагу над заборонаю, визначеною в «Основах законодавства про охорону здоров'я», на яку посилався заявник.

14. Таким чином, Суд вважає, що відповідне втручання суперечило законодавству. Цього висновку достатньо для встановлення порушення статті 8 Конвенції. Він також усуває потребу розглядати інші аргументи сторін стосовно існування законної мети чи необхідності втручання.

15. Отже, було порушено статтю 8 Конвенції.

II. ІНШІ СКАРГИ

16. Заявник також скаржився за статтею 6 Конвенції, що національні суди не навели належного і достатнього обґрунтування для залишення без задоволення його скарги на незаконний збір його медичної інформації. Беручи до уваги факти справи, доводи сторін і свої попередні висновки Суд вважає, що він розглянув основне юридичне питання, порушене у цій справі, і що немає потреби розглядати цю скаргу (див. рішення у справі «Центр юридичних ресурсів в інтересах Валентина Кимпеану проти Румунії» [ВП] (*Centre for Legal Resources on behalf of Valentin Câmpeanu v. Romania*) [GC], заява № 47848/08, пункт 156, ЄСПЛ 2014).

ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

17. Заявник, який звільнився зі служби в міліції невдовзі після відповідних подій, стверджував, що належні йому у зв'язку зі звільненням виплати були обраховані неправильно, і він зазнав 6 359 євро матеріальної шкоди у зв'язку з цим. Він також просив Суд присудити йому справедливе відшкодування моральної шкоди у зв'язку з порушенням його конвенційних прав і 387 євро в якості компенсації витрат на представництво його інтересів у Суді. Він подав документи, які підтверджували понесені ним витрати на правову допомогу.

18. Уряд закликав Суд відхилити вимоги заявника як необґрунтовані.

19. Суд не вбачає жодного причинно-наслідкового зв'язку між встановленим порушенням та стверджуваною матеріальною шкодою; тому він відхиляє цю вимогу. Проте, ухвалюючи рішення на засадах справедливості, він присуджує заявнику 4 500 євро в якості відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися на цю суму.

20. Беручи до уваги наявні у нього документи, Суд також присуджує заявнику суму, яку він вимагав в якості компенсації витрат на правову допомогу, та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявнику на цю суму.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* прийнятною скаргу за статтею 8 Конвенції;
2. *Постановляє*, що було порушено статтю 8 Конвенції;
3. *Постановляє*, що немає потреби розглядати питання прийнятності та суть іншої скарги за статтею 6 Конвенції;
4. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:
 - (i) 4 500 (чотири тисячі п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди;
 - (ii) 387 (триста вісімдесят сім) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявнику, в якості компенсації судових та інших витрат;

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ПІНЧУК ПРОТИ УКРАЇНИ»

- (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ПІНЧУК ПРОТИ УКРАЇНИ»

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 12 вересня 2024 року відповідно до пунктів 2 і 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Мартіна Келлер
(*Martina Keller*)
Заступник Секретаря

Ладо Чантурія
(*Lado Chanturia*)
Голова